

Massé (trois semaines) – Rebâtir le Temple en l'étudiant

Source : Likouté Si'hot volume 18, Si'ha sur Massé – Bein-Hametsarim

<p>Introduction : Le rapport entre la Paracha et les évènements de ce mois</p>	<h1>1</h1>
<p>מסעי לג, לה: ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה', וימת שם... בחדש הקמישי (מנחם-אב), באחד לחדש. Massé 33, 38 : Aaron, le Cohen, monta sur Hor-la-Montagne par ordre de l'Éternel, et y mourut... C'était le <u>premier jour du cinquième mois</u> [biblique – le mois de Mena'hem-Av]. גמרא ראש השנה יח, ב: שקולה מיתתן של צדיקים כשרפת בית אלקינו. Guemara Roch Hachana 18b : Le décès des Justes est considéré comme l'incendie de la maison de notre D.ieu.</p>	<p>Mena'hem-Av : décès d'Aharon et destruction du Temple.</p>
<p>Le lien profond entre le décès d'un Juste et la destruction du Temple</p>	<h1>2</h1>
<p>לקוטי שיחות: בעת הסתלקות צדיק: מצד אחד, דרוש לבכות ולהתאבל; ומצד שני: זהו הזמן ללמד מ"מעשיו, תורתו ועבודתו", ולהמשיך בדרךיו, ואזי - "מה זרעו בחיים, אף הוא בחיים" (גמרא תענית ה, ב). על דרך זה בנוגע לזמן חרבן בית המקדש: מצד אחד, ישנו חיוב להתאבל; ומצד שני: בין המצרים דוקא הוא הזמן שבו דרושה התחזקות מיחדת שלא לפל ביאוש מן הגלות ח"ו, ומה טוב - לעודד את עצמו ואת בני ישראל בכלל, על-ידי חזוק בקיום "אחכה לו בכל יום שיבוא" ועל-ידי למוד ועסוק בלמוד צורת בית המקדש. Likouté Si'hot : Lors du décès des Justes : d'une part, il est nécessaire de pleurer et de s'endeuiller ; d'autre part, c'est le moment d'apprendre « ses actions, son enseignement et son service divin » et suivre ses voies, afin que « comme sa descendance est en vie, lui aussi est encore en vie » (Guemara Ta'anit 5b). Il en est de même pour la période de la destruction du Temple : d'une part, on est tenu de s'endeuiller ; d'autre part, c'est le moment où l'on doit se renforcer particulièrement afin de ne pas sombrer dans le désespoir de l'exil. Mieux encore, il faut s'encourager, en raffermissant chez chacun l'attente du Machia'h, et en étudiant les lois de la construction du Temple. מדרש תנחומא צו, יד: אמר יחזקאל לפני הקב"ה: רבוננו של עולם! עד עכשו אנו נתונים בגולה בארץ שונאינו, ואתה אומר לי לילך ולהודיע לישראל צורת הבית!?! ... אמר ליה הקב"ה ליחזקאל: ובשביל שבני נתונים בגולה יהא בנין ביתי בטל?! גדול קרייתת בתורה כבנינה! לך אמר להם ויתעסקו לקרות צורת הבית בתורה, ובשכר קרייתתה שיתעסקו לקרות בה, אני מעלה עליהם כאלו הם עוסקים בבנין הבית. Midrach Tan'houma Tsav 14 : Ezéchiel dit à D.ieu : « Maître du monde ! Nous sommes encore en exil chez nos ennemis et Tu me dis d'aller annoncer à Israël la <i>forme</i> du Temple ?! ». D.ieu lui répondit : « parce que Mes fils sont exilés, la construction de Ma Maison serait-elle annulée ?! L'étude [de cette construction] dans la Torah est aussi importante que la construction même ! Va leur dire de se consacrer à l'étude des formes du Temple, et par le mérite de cette étude, <u>Je les considère comme s'ils s'employaient à rebâtir le Temple</u> ».</p>	<p>Deux aspects opposés dans le décès d'un Juste et dans la période de destruction du Temple : deuil et reconstruction.</p> <p>D.ieu dit à Ezéchiel : le Temple se bâtit même en exil, en l'étudiant !</p>
<p>« Comme s'ils s'employaient à rebâtir le Temple » : une étude 'constructrice' !</p>	<h1>3</h1>
<p>לקוטי שיחות: כאשר תורת אמת משוה שני דברים זה לזה ("אני מעלה עליהם כאלו...") - הרי זה מפני שבאמת הם דבר אחד; אלא שכיון שהתוצאות הגשמיות באות בפעל ממש למטה רק לאחר זמן, נאמר בלשון "כאלו". אבל גם קדם לכן, אין זה זכר בלבד - אלא על ידי זה שאדם עוסק בלמוד, הרי הוא עוסק בבנין הבית. Likouté Si'hot : Lorsque la Torah de <u>vérité</u> compare deux éléments (« <u>Je les considère comme...</u> »), c'est parce qu'en fait, ils ne sont qu'<u>un</u> seul élément ! Néanmoins, étant donné que les effets concrets de cette étude ne se manifestent que plus tard, elle est définie « comme si ». Cependant, même avant la réalisation, cette étude n'est pas une simple <u>commémoration</u> - en se consacrant à cette <u>étude</u>, on <u>reconstruit</u> le Temple, à proprement parler ! בחיי ויקהל לה, ט: "כל העוסק בתורת חטאת - כאלו הקריב חטאת" (גמרא מנחות קי, א): הרי הא למדת מזה על הספור בפיו בלבד, שכרו אתו ופעלתו לפניו כאלו עשה המעשה והקריב קרבן על המזבח. Be'hayé sur Vayakhel 38, 9 : « Quiconque se consacre aux lois du sacrifice de 'Hatate est considéré comme s'il offrait un 'Hatate » (Guemara Mena'hot 110a) : Nous apprenons de là, que le simple fait de <i>raconter</i> verbalement, produit un mérite et une réalisation, <u>comme s'il avait fait cet acte et avait offert le sacrifice sur l'autel</u>.</p>	<p>« Comme si » : cela est vraiment considéré comme une construction !</p> <p>Exemple des sacrifices, offerts par la « parole ».</p>
<p>Développement : La Mitsva de construire le Temple s'applique en tout temps</p>	<h1>4</h1>
<p>רמב"ם הל' בית הבחירה א, א: מצות עשה לעשות בית לה', מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות, וחוגגין אליו שלש פעמים בשנה שנאמר "ועשו לי מקדש" (תרומה כה, ח)... והכל חיבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם, אנשים ונשים. Maïmonide lois de la Maison d'Electon 1, 1-12 : Il est une Mitsva positive de bâtir une Maison pour D.ieu afin d'y offrir des sacrifices et y célébrer les fêtes trois fois par an, ainsi qu'il est dit (Terouma 25, 8) : « ils Me feront un Sanctuaire »... Tous, hommes et femmes, doivent construire et aider, par leur personne et par leur argent.</p>	<p>Construire le Temple : une Mitsva éternelle, même en exil !</p>

אור החיים תרומה כה, ה: ועשו לי מקדש וגו'. היא מצוות עשה כוללת כל הזמנים... אפלו בגליות.

Ohr Ha'haïm Terouma ibid. : Cette Mitsva s'applique à toutes les époques, y compris en exil.

לקוטי שיחות: לכן, כשאין ישראל יכולים לבנות את בית המקדש בפעל ובמעשה מפני סבות שאינן תלויות בהם, חל עליהם החיוב והמצוה להתעסק "בקריתיה" ... ובעסק זה בלמוד יש מגדר מצות בנין בית המקדש.

Likouté Si'hot : C'est pourquoi, lorsque les Juifs ne peuvent pas construire le Temple d'une manière concrète, pour des raisons indépendantes de leur volonté, ils ont alors le devoir et la Mitsva de se consacrer à l'étude de cette construction ; et cette étude entre la définition de la Mitsva de la construction du Temple.

Cela explique l'utilité du traité de Michna « *Midote* », sur le second Temple

5

הקדמת הרמב"ם למשנה: [מסכת מדות -] אין בה ענין אחר, אלא ספור מדת המקדש (של בית שני) וצורתו ובנינו וכל ענינו. והתועלת שיש בענין ההוא, כי כשיבנה במהרה בימינו, יש לשמר ולעשות התבנית ההוא והתבניות והצורות והערך, מפני שהוא ברוח הקדש כמו שאמר "הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל" (דברי הימים א כח, יט).

Introduction de Maïmonide à la Michna : Le traité *Midote* n'a d'autre objet que le récit des mesures du second Temple, sa forme, sa construction et tout ce qui le concerne. L'intérêt de tout cela est le suivant : lorsqu'il sera rebâti, très bientôt et de nos jours, il faudra garder ces plans, ces formes et ces proportions, établis par l'inspiration divine, ainsi qu'il est dit : « tout fut écrit en fonction de ce que D.ieu me fit comprendre » (Chroniques 1 28, 19).

תוספות יום טוב, הקדמה למסכת מידות: ואף על פי שהבנין של עתיד יש בו שנויים, ש[בית שני] נבנה מעין דברים המפורשים ביחזקאל אבל לא ככל הכתוב בספר שם, [ורק בבנין העתיד יגלה הקב"ה עינינו, להבין הסתום בדברי יחזקאל] ... מכל מקום צריך לספור בבנין השני שכן רב ועקרי הבנין מסודים בתבנית ה' אשר השכיל לדוד.

Tossefot Yom Tov, introduction au traité *Midote* : Bien que le Temple que l'on bâtitra aura des différences par rapport au second Temple construit sur ce que l'on a pu comprendre des prophéties d'Ezéchiel, alors qu'une bonne partie de ce texte est énigmatique et ne sera comprise qu'à la venue du Machia'h – néanmoins, il faut évoquer le second Temple, car l'essentiel de l'édifice restera basé sur le plan que D.ieu a fait comprendre à David.

לקוטי שיחות: קיימת תמיד המצוה לעסק בבנין המקדש, וישנו תמיד החיוב לעשות כל התלוי בישוראל שיהיה הכל מוכן וראוי לבנות תכף. [ולכן נשנתה מסכת מדות, כדי שנקיים מצוה זו, ככל הנתן לפי המידע הקיים].

Likouté Si'hot : La Mitsva de se consacrer à la construction du Temple est permanente, et nous avons l'obligation constante de faire tout notre possible afin que tout soit prêt, que l'on puisse le construire immédiatement. [C'est pourquoi le traité *Midote* fut enseigné, afin d'accomplir cette Mitsva avec l'information que l'on détient].

Le traité *Midote* nous fut enseigné, afin de pouvoir l'étudier de nos jours, et pratiquer la Mitsva de se consacrer à la construction du Temple !

Annexe : Deux avis concernant la provenance du troisième Temple

6

רש"י על גמרא סוכה מא, א (וכן בזוהר ומדרשים): מקדש העתיד, שאנו מצפין, בנוי ומשכיל הוא יגלה ויבא משמים, שנאמר: "מקדש אדני" כוננו ידיך" (בשלה טו, ז).

Rachi sur Guemara Souccah 41a : Le Temple, que nous attendons, se dévoilera et viendra du Ciel - construit et parfait ; ainsi qu'il est dit : « Le Temple, ô mon D.ieu ! préparé par Tes Mains » (Bechala'h 15, 17).

רמב"ם הל' מלכים יא, א: המלך המשיח עתיד לעמד... ובונה המקדש.

Maïmonide, lois de Rois 11, 1 : Le Roi Machia'h se lèvera, et construira le Temple.

לקוטי שיחות: אחד האפנים לתוך בין שני הדעות: החלק שבבנין שהוא מסוג הדברים המובנים מן ה"ספור" שבמסכת מדות - יבנה בידי אדם; והפרטים שבסוג ש"אינו מפורש ומבאר" - יתגלו משמים עלידי הקב"ה. ועל פי זה, במעשה הבנין מקימים ישראל מצות בנין בית המקדש בשלמותו, ולאחרי זה יתוסף מה שיגלה ויבוא משמים.

Likouté Si'hot : L'un des moyens d'accorder ces deux avis : la partie de la construction qui est compréhensible grâce au « récit » du traité *Midote* - sera réalisée par les hommes. En revanche, les détails qui ne sont pas suffisamment expliqués - seront révélés des cieux, par D.ieu. Ainsi, en bâtissant, on accomplira pleinement la Mitsva de construire le Temple, puis viendra s'ajouter à cela ce qui sera révélé et viendra des Cieux.

Ainsi, nous pouvons accorder les deux avis sur la provenance du troisième Temple.

Enseignement : L'importance d'étudier, en cette période, les lois du Temple !

7

לקוטי שיחות: ראשית, רואים כאן עד כמה ראוי ומתאים לעסק בתורת הבית צורתו מוצאו ומובאו וגו', ובפרט בימי בין המצרים, מאחר שעל ידי זה מקימים בזמן הגלות את מצות בנין בית המקדש, וממילא זה גופא מחליש את ענין החרבן (ואת הגלות בכלל), ומחליש את ימי בין המצרים כו'. וזה גופא פועל שמתוך "כאלו אתם בונים אותו" נבוא לבנין בית המקדש כפשוטו בגשמיות על-ידי משיח צדקנו... במהרה בימינו ממש.

Likouté Si'hot : Ceci souligne tout d'abord, l'importance d'étudier, notamment pendant les trois semaines, les lois et la forme du Temple, ses entrées et ses sorties etc. Car c'est de cette façon que l'on accomplit, en exil, la Mitsva de construire le Temple et donc que l'on « atténue » sa destruction, de même que l'exil lui-même, en général. C'est ainsi que l'on réduit l'influence des jours de ces trois semaines etc. De la sorte, le fait que : « c'est comme si vous le construisez » se transformera en construction effective du Temple, au sens le plus littéral et d'une manière concrète, par notre juste Machia'h, très bientôt et véritablement de nos jours.

Enseignement : transformer les « trois semaines » en période de reconstruction du Temple, pour mériter la venue de Machia'h, maintenant !